

	Јавна здравствена установа Болница „Свети Врачеви“ Бијељина Српске Војске 53			УП-10-095
Упутство о поступку обављања обдукције				
Страна 1 од 5	Издање:	Важи од:	Одобрио	Копија број
	3	2023-02-16	Прим. др Нела Митровић, помоћник директора	Е

1. ПРЕДМЕТ И ПОДРУЧЈЕ ПРИМЈЕНЕ

1.1 Предмет упутства

Овим упутством се дефинише поступак покретања и обављања обдукције у Јавној здравственој установи Болница “Свети Врачеви“ Бијељина (у даљем тексту Болница Бијељина).

1.2 Подручје примјене

Ово упутство се примјењује на свим одјељењима Болнице Бијељина.

1.3 Надлежности за примјену

За примјену овог упутства надлежан је директор Болнице Бијељина.

1.4 Искључења

- Нема.

2. ВЕЗА С ДРУГИМ ДОКУМЕНТИМА

2.1 Референтни документи

- Закон о здравственој заштити (Службени гласник важеће издање).
- Закон о здравственом осигурању (Службени гласник важеће издање).
- ИСО 9001:2001, Систем менаџмента квалитетом, Захтјеви.
- Правилник о поступку утврђивања смрти лица (Службени гласник важеће издање).
- Правилник о поступку обављања обдукције (Службени гласник важеће издање) и
- Стандарди за сертификацију и акредитацију за болнице.

2.1 Остали документи

- ПР-10-022: Поступак са умрлим пацијентом.
- ПР-10-019: Поступак пријема и отпуста пацијента.
- УП-00-001: Изглед, садржај и означавање докумената система менаџмента.
- Одлука директора и
- Повеља о правима пацијената (БиХ, март 2006. година).

3. ТЕРМИНИ И СКРАЋЕНИЦЕ

3.1 Термини

- Патолошко - анатомска обдукција је обдукција која се изводи у здравственој установи.
- Судско - медицинска обдукција је обдукција леша која се обавља на основу наредбе или по захтјеву надлежног органа у складу са позитивним прописима.

3.2 Скраћенице

- Нема.

Болница Бијељина	Страна 2 од 5	Издање:	Важи од:	УП-10-095
		3	2023-02-16	

4. ОПИС ПОСТУПКА

4.1 Поступак покретања патолошко - анатомске обдукције

Посмртни остаци лица које је умрло у Болници Бијељина, мртворођенче, посмртни остаци зачетка или новорођенчета подлијежу патолошко - анатомској обдукцији:

- ако није утврђен непосредни узрок смрти,
- ако то захтијевају епидемиолошки и санитарни разлози и
- на захтјев чланова уже породице умрлог лица.

4.1.1. Поступак покретања патолошко - анатомске обдукције за лице које умре у Болници Бијељина

Уколико је смрт лица наступила у Болници Бијељина, патолошко - анатомска обдукција обавезно се обавља у сљедећим случајевима:

- ако је од момента пријема на лијечење до момента смрти прошло мање од 24 часа, а узрок смрти није познат или није са сигурношћу установљен,
- ако је смрт наступила за вријеме прегледа доктора медицине или било какве докторске интервенције предузете у дијагностичке или терапијске сврхе и
- ако је смрт наступила у вези са било каквом експерименталном процедуром или било каквим испитивањем које се у тој медицинској установи обавља.

Дежурни лекар или лекар који је непосредно пред смрт лијечио пацијента позива другог љекара са свог или са другог одјељења (болничког мртвозорника - начин позивања унапријед дефинисан протоколом) да обави преглед умрлог и попуни образац ОБ-10-185: *Записник о обављеном прегледу умрлог лица*. Након обављеног прегледа, болнички мртвозорник обавјештава љекара који га је позвао о околностима утврђеним при прегледу. Уколико се ради о смрти насталој према горе наведеним околностима, одјељенски лекар лично или телефонским путем обавјештава начелника организационе јединице о смрти. Након обављене консултације са начелником, одјељенски лекар приступа попуњавању обрасца ОБ-10-188: *Захтјев за обављање патолошко - анатомске обдукције*, који се у наредних 12 сати, заједно са обрасцем ОБ-10-185 прослеђује директору путем протокола Болнице Бијељина, а у његовом одсуству помоћницима директора. Уколико директор сматра да је поднесени Захтјев оправдан, он издаје образац ОБ-10-189: *Налог за обављање патолошко - анатомске обдукције* који се куца у два примјерка, након потписивања и протоколисања један примјерак се прослеђује на одјељење на којем је лице преминуло, а други у Службу за патолошку анатомију са цитолошким дијагностиком. Уколико се овај случај деси у нерадне дане, директор или помоћници директора морају се телефонски обавијестити о свим околностима везаним за настану смрти и у том случају он / они усмено издају НАЛОГ ЗА ОБДУКЦИЈУ - љекару који их је обавијестио, а сљедећег радног дана на одјељење се доставља неопходна документација описана у предходном тексту. Дежурни лекар у образац ОБ-10-052: *Историја болести* евидентира да је од директора добио усмени НАЛОГ ЗА ОБДУКЦИЈУ. Са умрлим лицем на одјељењу се поступа у складу са процедуром ПР-10-022: *Поступак са умрлим пацијентом*. Када радници мртвачнице са којом Болница Бијељина има уговор о пословној сарадњи преузму покојника, медицинска сестра - техничар их обавијештава о постојању могућности за обављање обдукције, и налаже да не предузимају процедуре које уобичајено предузимају са покојницима (купање, облачење и др.). Евиденција о спроведеној предаји тијела у мртвачницу обавља се на обрасцу ОБ-10-198: *Потврда о предаји / пријему тијела преминулог у поступку патолошко - анатомске обдукције*, (образак се попуњава у два примјерка, један остаје у мртвачници, а други се враћа на одјељење и улаже се у ОБ-10-052). Да би обдукција била урађена у разумном времену треба телефонским путем обавијестити руководиоца Службе за патолошку анатомију са цитолошким дијагностиком о потреби обдукције. Патолошко - анатомска обдукција одраслих обавља се у обдукционој сали у

Болница Бијељина	Страна 3 од 5	Издање:	Важи од:	УП-10-095
		3	2023-02-16	

просторијама старе Болнице Бијељина) и то најраније 12 сати, а најкасније до 48 сати од времена када је смрт наступила. Уколико се најближи присутни сродник противи обављању патолошко - анатомске обдукције надлежни одјељенски лекар дужан је, прибавити изјаву сродника коју овај потписује на обрасцу ОБ-10-202: *Изјава о недозвољавању поступка патолошко - анатомске обдукције*, који се улаже у образац ОБ-10-052: *Историја болести*. У том случају се обавјештава лице из мртвачнице да се одустаје од поступка патолошко - анатомске обдукције, а са тијелом покојника се поступа према уобичајеној процедури.

Ако члан уже породице умрлог захтијева обдукцију, он од одјељеног лекара добија образац ОБ-10-188, кога лично попуњава уз навођење разлога због кога тражи обављање патолошко - анатомске обдукције. Попуњени образац ОБ-10-188 се предаје руководиоцу одјељења на коме је пацијент преминуо, а овај је дужан одмах по пријему захтјева исти прослиједити директору, заједно са свом тренутно расположивом медицинском документацијом о умрлом пацијенту. Директор по пријему Захтјева поступа на начин описан у предходном ставу.

4.2 Поступак покретања судско - медицинске обдукције

Судско - медицинска обдукција обавезно се обавља:

- када је лице умрло на неком од одјељења Болнице Бијељина, а његова смрт је очигледно у вези са извршењем кривичног дјела или постоји сумња да је у вези са извршењем кривичног дјела и
- у случају да је лице умрло у Болници Бијељина, а да је његова смрт у вези са могућом грешком доктора медицине или могућим кривичним дјелом несавјесног лијечења.

Уколико је лице умрло у Болници Бијељина, а ради се о једном од два горе поменута случаја, начелник одјељења или дежурни лекар на чијем одјељењу је наступила смрт обавјештава главног дежурног лекара, а овај одмах обавјештава надлежни орган Министарства унутрашњих послова, на даље поступање, и предузима све мјере да се не униште трагови могућег кривичног дјела. Главни дежурни лекар дужан је одмах обавијестити и директора Болнице Бијељина.

4.3 Поступак покретања патолошко - анатомске обдукције код мртворођенчета

Уколико се роди мртворођенче или наступи смрт бебе током порођаја, специјалиста гинекологије и акушерства дужан је обавити преглед мртворођенчета и све неопходне податке евидентирати у образац ОБ-10-185: *Записник о обављеном прегледу умрлог лица*. Одмах након прегледа мртворођенчета он лично или телефонским путем обавјештава начелника организационе јединице о смрти, и након консултације са начелником попуњава образац ОБ-10-188: *Захтјев за обављање патолошко - анатомске обдукције* који се у наредних 12 сати, заједно са обрасцем ОБ-10-185 просљеђује директору путем протокола Болнице Бијељина, а у његовом одсуству помоћницима директора. Уколико директор сматра да је поднесени Захтјев оправдан, он издаје образац ОБ-10-189: *Налог за обављање патолошко -анатомске обдукције* који се куца у два примјерка, након потписивања и протоколисања један примјерак се просљеђује на Одјељење за гинекологију и акушерство, а други у Службу за патолошку анатомију са цитолошком дијагностиком. Уколико се овај случај деси у нерадне дане, директор или помоћници директора морају се телефонским путем обавијестити о свим околностима у вези са мртворођеним дијететом и у том случају он / они усмено издају НАЛОГ ЗА ОБДУКЦИЈУ лекару који их је обавијестио, а сљедећег радног дана на одјељење се доставља неопходна документација описана у предходном тексту. Дежурни лекар у образац ОБ-10-052: *Историја болести*, евидентира да је од директора добио УСМЕНИ НАЛОГ ЗА ОБДУКЦИЈУ. Мртворођенче остаје на одјељењу 2 сата, а затим се заједно са постељицом мајке преноси у мртвачницу. Када радници мртвачнице са којом Болница Бијељина има уговор о пословној сарадњи преузму мртворођенче и постељицу, медицинска сестра их обавјештава о постојању могућност за

Болница Бијељина	Страна 4 од 5	Издање:	Важи од:	УП-10-095
		3	2023-02-16	

обављање обдукције, и налаже да не предузимају процедуре које уобичајено предузимају. Евиденција о спроведеној предаји мртворођенчета и постељице врши се на обрасцу ОБ-10-198: *Потврда о предаји / пријему тијела преминулог у поступку патолошко - анатомске обдукције* (образац се попуњава у два примјерка, један остаје у мртвачници, а други се враћа на одјељење и улаже се у ОБ-10-052). Патолошко - анатомска обдукција мртворођенчета обавља се у обдукционој сали у просторијама старе Болнице Бијељина и то најраније 12 сати, а најкасније до 24 сата од времена када је утврђена смрт.

4.4 Поступање са умрлим у одсјеку за патологију

Када стигне од директора одобрен образац ОБ-10-189, са одјељења се у Службу за патолошку анатомију са цитолошком дијагностиком доноси следећа медицинска документација:

- ОБ-10-052: *Историја болести* (са свом расположивом документацијом) и
- ОБ-10-185: *Записник о обављеном прегледу умрлог лица*.

Након обављене обдукције комплетира се *Патолошко - анатомска постмортална документација*, коју чини:

1. Налог за обављање патолошко - анатомске обдукције.
2. Записник о обављеној обдукцији са налазом и мишљењем.
3. Фото - документација.
4. Упутнице за обављање других анализа које се обављају ван Болнице Бијељина.
5. Резултати других извршених анализа (уколико има потребе хемијско - токсиколошке, хистолошке...).
6. Потврда о смрти и др. документација зависно од случаја.

Након обављене патолошко - анатомске обдукције специјалиста патолог попуњава образац ОБ-10-029: *Потврду о смрти*, и сву патолошко - анатомску постморталну документацију улаже у образац ОБ-10-052 и враћа на одјељење, а дупликат обдукционог налаза и дупликат фотодокументације чува у архиви Службе за патолошку анатомију са цитолошком дијагностиком. Одјељенски лекар након пријема медицинске документације сачињава ОБ-10-065: *Отпусна листа* и ОБ-10-030: *Спроводница*, а потом се приступа отпustu у складу са процедуром ПР-10-019: *Поступак пријема и отпуста пацијента*.

5. ПРИЛОЗИ И ОБРАСЦИ

5.1 Прилози

- Нема.

5.2 Обрасци

- ОБ-10-029: Потврду о смрти.
- ОБ-10-030: Спроводница.
- ОБ-10-052: Историја болести.
- ОБ-10.065: Отпусна листа.
- ОБ-10-185: Записник о обављеном прегледу умрлог лица.
- ОБ-10-188: Захтјев за обављање патолошко - анатомске обдукције.
- ОБ-10-189: Налог за обављање патолошко - анатомске обдукције.
- ОБ-10-198: Потврда о предаји / пријему тијела преминулог у поступку патолошке - анатомске обдукције.
- ОБ-10-202: Изјава о недозвољавању поступка патолошко - анатомске обдукције.

Болница Бијељина	Страна 5 од 5	Издање:	Важи од:	УП-10-095
		3	2023-02-16	

6. ЗАПИСИ

Табела 1:

Назив документа	Ознака обрасца	Документ формира	Број примјера ка	Рок чувања	Мјесто чувања	Евидентирање
Потврда о смрти	ОБ-10-029	Љекар (специјалиста патолог уколико ради обдукцију)	3	Трајно	Историја болести, Архива Службе за патолошку анатомију са цитолошком дијагностик.	Архива болнице
Спроводница	ОБ-10-030	Љекар	2	Трајно	Архива	Пријемна канцеларија
Историја болести	ОБ-10-052	Љекар	1	Трајно	Архива	Да
Отпусна листа	ОБ-10-065	Љекар	3	Трајно	Архива	-
Записник о обављеном прегледу умрлог лица	ОБ-10-185	Љекар (специјалиста патолог уколико ради обдукцију)	3	Трајно	Архива	Не
Захтјев за обављање патолошко-анатомске обдукције	ОБ-10-188	Љекар	3	Трајно	Архива	Протокол Болнице
Налог за обављање патолошко-анатомске обдукције	ОБ-10-189	Љекар	2	Трајно	Историја болести, Архива Службе за патолошку анатомију са цитолошком дијагностик.	
Потврда о предаји / пријему тијела преминулог у пост.патолошке -анат.обдукције	ОБ-10-198	Обдуцент	3	Трајно	Историја болести, Архива Службе за патолошку анатомију са цитолошком дијагностик.	-
Изјава о недозвољавању поступка патолошко-анатомске обдукције	ОБ-10-202	Љекар	3	Трајно	Историја болести, Архива	-